Nota van participatie Omgevingsvisie Oss 2040

december 2024

Dit document bevat een weergave van de resultaten van het participatietraject voor de Omgevingsvisie Oss 2040. Het betreft de resultaten van de gespreksrondes met inwoners, ondernemers, stakeholders en ketenpartners die gevoerd zijn met betrekking tot de fasen ‘koers bepalen via ontwikkelsporen’ en het opstellen van de ‘ontwerp-omgevingsvisie’. Bureau RUIMTEVOLK heeft de opdracht gekregen om de gemeente te ondersteunen in deze twee fasen in het organiseren van deze participatiemomenten en de resultaten te verwerken in de ontwerp-omgevingsvisie.

In hoofdstuk 1 worden de resultaten uit de fase ‘koers bepalen’ beschreven. In deze fase werd het gesprek gevoerd rondom drie mogelijke ontwikkelsporen voor de toekomstige leefomgeving van de gemeente Oss. Dit leverde bouwstenen op om de koers voor de omgevingsvisie te bepalen.
In hoofdstuk 2 staat de opbrengst uit de fase ‘opstellen ontwerp-omgevingsvisie’ centraal. In deze fase legden we een 90%-versie van de omgevingsvisie terug bij ketenpartners en het maatschappelijk middenveld.

1. Koers bepalen

In de fase ‘koers bepalen’ werd er meegedacht in het Atelier Oss en in de ateliers met stakeholders en ketenpartners. Ook bevat dit document de uitkomsten van de Swipocratie die in maart - april 2024 online stond en de tentoonstelling van de sporen in het gemeentehuis van Oss. De uitkomsten van de participatie zijn als bouwstenen voor de strategische keuzes in het koersdocument gebruikt, die de basis vormt voor de ontwerp-omgevingsvisie.

Atelier Oss 2040 - 2 april 2024

Gemeentehuis Oss, 19:00 - 21:00, circa 25 aanwezigen

Op 2 april 2024 vond de inwonersbijeenkomst in het kader van de omgevingsvisie plaats. Tijdens dit atelier Oss 2040 gingen inwoners met elkaar in gesprek over de gemeente Oss in 2040. Er deden circa 25 deelnemers mee aan dit werkatelier. Daarnaast waren enkele raadsleden aanwezig als toehoorder.

Om 19.00 uur trapte wethouder wethouder Sidney van den Bergh de bijeenkomst af met een welkomstwoord. Na een plenaire presentatie over de omgevingsvisie, de Omgevingswet en het proces tot nu toe presenteerde ruimtelijk adviesbureau RUIMTEVOLK drie toekomstsporen voor 2040. Deze sporen brengen drie verschillende ‘toekomsten’ voor de gemeente Oss in beeld. Ze geven inzicht in de keuzes en gevolgen voor verschillende gebieden in de gemeente, zoals het centrum, de woonwijken, de werklocaties en het landelijk gebied.

Aan de hand van deze drie sporen gingen de deelnemers in deelgroepen met elkaar in gesprek: Wat vinden zij interessant en kansrijk aan de toekomstsporen? En wat zouden zij uit de sporen willen meenemen naar de toekomst voor de gemeente? Deelnemers konden ook aangeven wat ze minder passend voor Oss vinden, en waarom. Ook was er ruimte om nog aanvullende ideeën of suggesties

meegeven. Voor elk spoor werd het gesprek gevoerd aan de hand van een kaartbeeld, een collage en een opsomming van de belangrijkste uitgangspunten.

Het doel van de avond was niet om een van de drie sporen te kiezen, maar om het gesprek op gang te brengen over welke keuze voor de toekomst van de gemeente Oss mogelijk en wenselijk zijn. De uitkomsten van dit atelier worden naast al de uitkomsten uit alle andere gesprekken als belangrijke bouwstenen en strategische keuzes gezien voor de toekomstige omgevingsvisie. Er heerste een constructieve sfeer op de avond. Er was aan de tafels ruimte om elkaar te laten spreken en naar elkaar te luisteren. Verschillende geluiden kwamen zo naar voren. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per spoor de volgende input opgehaald:

Spoor 1: Oss groeit

Een betere verbinding van Oss met de regio spreekt aan en is een randvoorwaarde voor groei voor Oss. Het nog verder versterken van de kenniseconomie rondom de sectoren pharma, life sciences en hierbij aansluiten met innovaties in de landbouw spreken aan. Wel vraagt de hoogstedelijkheid van Oss om aandacht, met name de impact hiervan op de sociale samenhang van verschillende bewonersgroepen en de kwaliteit van de leefomgeving. Ook zou er meer aandacht moeten zijn voor de doorstroming van ouderen naar kleinere woningen en de inzet op wijkzorg/lokale zorg.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: ● Beter openbaar vervoer is een goed alternatief voor de auto en een randvoorwaarde voor groei. De betere verbinding met de regio spreekt aan ● Hoog-technische landbouw verbonden aan de kenniseconomie op het Pivot Park ● De schaalsprong van Oss ● Groene parken waarin ruimte is om elkaar te ontmoeten *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* ● Osse schaalsprong van deze omvang ● Hoogstedelijkheid van Oss, waarin ook de link werd gelegd met zorgen over de leefbaarheid ● Small Modular Reactor aan de Maas ● De sociale samenhang in de gemeente kan verminderen als er veel nieuwe inwoners getrokken worden ● Monocultuur van de landbouw *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:*	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* Het realiseren van een goed openbaar vervoernetwerk rondom de Spoorzone en tussen de verschillende andere kernen is opgenomen in het koersdocument. Ook is er aandacht voor de ontwikkeling van het Pivot Park in combinatie met nieuwe vormen van landbouw. In de hele gemeente stimuleert de groene openbare ruimte het bewegen en ontmoeten. *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* Oss groeit met circa 8.500 woningen, dit is lager dan in dit spoor werd voorgesteld. Rondom de Spoorzone wordt een transformatie ingezet naar een hoogstedelijk karakter. De Small Modular Reactor is niet meegenomen in het koersdocument. Bij transformatie en revitalisering van bestaande wijken gaat er aandacht uit naar de sociale cohesie in de wijken. In de gemeente Oss vindt een omslag plaats naar kringlooplandbouw en is er ruimte voor nieuwe verdienmodellen, natuurontwikkeling en recreatie. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:*

• Verbinding (via het spoor) richting Eindhoven en andere steden • Mix van jongeren en ouderen creëren in de stad en samenredzaamheid stimuleren • Inzetten op wijkzorg in plaats van een centraal zorgpunt • Aandacht voor doorstroming en voorzieningen • Het koesteren en behoud van cultuur en erfgoed	Er wordt ingezet op de verbinding met de regio over het spoor. Wonen rondom geclusterde voorzieningen stimuleren samenredzaamheid, ook is hier laagdrempelige zorg te vinden. Verruimen van het woningaanbod, een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor jong en oud en aandacht voor doorstroming en voorzieningen zijn opgenomen in het koersdocument. Landschap en erfgoed in de gemeente worden benoemd als de dragers voor ontwikkelingen in de gemeente.

Spoor 2: Oss op eigen kracht

De grote sociale verbondenheid in dit spoor spreekt aan bij inwoners. Wel plaatsten inwoners kanttekeningen bij de haalbaarheid in combinatie met de toenemende vergrijzing. Het bijbouwen van woningen voor de lokale behoefte in elke kern sprak aan. Het bouwen van een straatje erbij in elke kern leverde gemengde reacties op. Enerzijds kan dit bijdragen aan de draagkracht voor voorzieningen, anderzijds heeft het bouwen buiten de dorpsgrenzen impact op het omliggende landschap.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: • Sociale cohesie en verbondenheid onder inwoners • Samen duurzame energie opwekken • Voorzieningen goed op peil in alle kernen • Bouwen van (betaalbare) woningen in alle kernen *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* • Huidige economische sectoren als drijvende kracht van Oss • De hoogtechnische landbouw in een productielandschap • Uitbreiding mogelijk in alle kernen door het bouwen van een 'straatje erbij', bouwen in het buitengebied • De negatieve impact op natuur en landschap • Mogelijke toename van verkeer, geluid- en geuroverlast • Minder ruimte voor waterberging *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* • Profilering van en toekomstrichting voor de stad Oss • Intensiveren van bedrijventerreinen,	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* Bij transformatie en revitalisering van bestaande wijken besteden we aandacht aan sociale cohesie. Ook stimuleren de kloppende wijkharten het samenredzaamheid van de inwoners. Om voorbereid te zijn op de omschakeling naar duurzame energie, zetten we in op grootschalige energieopwek op bedrijventerreinen. Er is ruimte voor woningbouw (naar behoefte) in alle kernen. In de grotere kernen wordt voorzien in een breed voorzieningenaanbod, goed bereikbaar vanuit de omliggende kernen. *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* We zetten in op de topsectoren die onderscheidend zijn voor de Osse economie: pharma & life science en de maakindustrie. Door het vestigen van het juiste bedrijf op de juiste plek minimaliseren we de impact van de bedrijvigheid op de natuur, het landschap en de leefkwaliteit van de inwoners van Oss. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* Oss profileert zich duidelijk op de topsectoren pharma & life science (Pivot park) en de maakindustrie. Op de bestaande

door meer hoogbouw op bedrijventerreinen toe te staan • Woon-zorgconcepten waarin ouderen elkaar ondersteunen en lichte zorg kunnen ontvangen • Focus op de natuur in het zuiden van de gemeente • Gezondheidsbevordering	bedrijventerreinen wordt de ruimte slimmer gebruikt door herstructurering en intensivering. In het zuiden van de gemeente worden de verschillende natuur- en recreatiegebieden beter met elkaar verbonden. Maatregelen zoals het juiste bedrijf op de juiste plek en ruimte voor bewegen bevorderen de gezondheid van de inwoners van Oss.

Spoor 3: Natuurlijk Oss

Het versterken van het groen, de natuur en biodiversiteit spreekt aan, de gemeente Oss kan zich hiermee profileren. Het inzetten van de groene rijke historie als kracht van de gemeente Oss wordt gewaardeerd. Het inzetten op recreatie en toerisme wordt wisselend ontvangen door aanwezigen. Enerzijds kan het bijdragen aan een gezondere economie, anderzijds kan het impact hebben op het groene buitengebied. Een compacte stad Oss spreekt aan, wel zou er in alle kernen ruimte moeten zijn voor het bouwen van woningen.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: • Versterken van het groen, natuur en de biodiversiteit in de gemeente • Groene rijke historie van de gemeente wordt als kracht ingezet • Natuurinclusieve landbouw • Meer ruimte voor recreatie in het groen • Een gezonde en toekomstbestendige economie Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss: • Zowel een compacte stad Oss als compacte kernen • De economische haalbaarheid van dit spoor • Het moet mogelijk zijn om te bouwen in de kernen (ook mogelijkheden voor woonzorgcombinaties) • Recreatie moet kleinschalig zijn en voorzichtig zijn met toerisme Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen: • Meer plek voor progressieve / creatieve industrie • Ruimte voor wonen combineren met kenniseconomie: Oss als woongemeente	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* Door een ecologische verbindingszone, krijgt de gemeente een betere groene dooradering. Het erfgoed en de unieke verscheidenheid aan landschappen zijn dragers voor ontwikkelingen in de gemeente. In deze bijzondere landschappen wordt ingezet op extensieve recreatie. In het buitengebied blijft er voor agrariërs ruimte voor een gezond verdienmodel, de uitwerking hiervan verschilt per plek, en natuurinclusieve landbouw is hier onderdeel van. Met een duidelijke profilering van Oss en het juiste bedrijf op de juiste plek werken we toe naar een gezonde en toekomstbestendige economie. *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* Er wordt ingezet op uitbreiding van de kernen langs de Spoorzone, in de andere kernen is ruimte voor uitbreiding naar behoefte. Met een inzet op extensieve dagrecreatie, kan toerisme en recreatie op een prettige manier plaatsvinden. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* We zetten in op de transformatie rond de spoorzone en ontwikkeling en profilering van Pivot park (kenniseconomie). In het stedelijk gebied van Oss ontstaat zo een aangenaam

	vestigingsklimaat om zowel te wonen als te werken.

Bijeenkomst ketenpartners gemeente Oss- 4 april 2024

Gemeentehuis Oss, 09:30 - 11:30, 7 aanwezigen

Op 4 april 2024 vond een ketenpartnerbijeenkomst in het kader van de omgevingsvisie plaats. Tijdens deze bijeenkomst waren een aantal collega's van buurgemeenten ('s Hertogenbosch, Land van Cuijk, Bernheze en Maashorst) en het waterschap Aa en Maas aanwezig. RUIMTEVOLK presenteerde het proces tot nu toe en de drie toekomstsporen voor 2040. Daarna gingen deelnemers met elkaar en het kernteam van de gemeente Oss in gesprek over de drie toekomstsporen. Ze gaven de volgende aandachtspunten mee:

Spoor 1: Oss groeit	Hoe verwerkt in het koersdocument?
• Hoe om te gaan met de uit-/verplaatsing industrie binnen de gemeente? Hier actief ruimte voor maken • Onderscheid profilering autoluw Oss centrum met speciale detailhandel t.o.v. dagelijkse boodschappen doen in Heesch (ook vanuit gemeente Oss) • Robot/autonoom vervoer van lokale hubs naar stations • Belang van ontwikkeling knooppunt Paalgraven • Bekijk perspectieven breed, ook over gemeentegrenzen heen • Stem als buurgemeenten met elkaar af om elkaar te versterken en concurrentie te voorkomen (o.a. op economie) • Geef maatschappelijke voorzieningen aan de voorkant een plek bij ontwikkeling	We werken samen met de regio aan het optimaliseren van de bereikbaarheid via weg en het spoor. De stations ontwikkelen zich als mobiliteitshubs, met goede OV-verbindingen, (snel)fietsnetwerk en vormen van duurzaam vervoer naar de omliggende kernen. Voorzieningen binnen de gemeente zijn hierdoor ook goed bereikbaar voor inwoners uit aangrenzende gemeenten. Er is aandacht voor het tekort aan beschikbare ruimte op bedrijventerreinen. In overleg met de regio en door te sturen op het juiste bedrijf op de juiste plek, zorgen we ervoor dat bedrijven zich op een passende plek vestigen. Heldere profilering, samenwerking en aandacht voor milieu- en verkeersdruk op de omgeving zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Spoor 2: Oss op eigen kracht	Hoe verwerkt in het koersdocument?

• Ruimtelijke kwaliteit kan lijden onder ‘straatje erbij’ • Sterke gemeenschapszin kan ook tot verschillende losse sociale bubbels in de gemeente leiden • In dit spoor passen lokale voedselproductie en kleine kringlopen • Lokale bedrijvigheid is belangrijk voor lokale binding	De principes ‘inbreiding voor uitbreiding’ zorgen ervoor dat we de impact van woningbouw op het landschap zoveel mogelijk beperken. In het buitengebied is er in de landbouw een omslag naar kortere kringlopen, nieuwe verdienmodellen en meer natuurinclusiviteit. In de Osse kernen is er ruimte voor lokale bedrijvigheid om de vitaliteit van kernen te stimuleren.

Spoor 3: Natuurlijk Oss	Hoe verwerkt in het koersdocument?
• Peelrandbreuk is aandachtspunt • Hoe om te gaan met water is een systeemkeuze • De Maas kan nadrukkelijker betrokken worden • Ga niet uit van reserveringsgebieden voor wateroverlast, maar gebieden om water te bufferen (pro-actief, om in te zetten in tijden van schaarste) • Mobiliteit en bereikbaarheid als randvoorwaarde voor elke ontwikkeling • Kansen voor recreatie langs Hertogswetering	Het water- en bodemsysteem zijn sturend in alle ruimtelijke ontwikkelingen. De Maas krijgt meer ruimte voor natuurontwikkeling, recreatie en er is aandacht voor de erfgoed- landschap en natuurbeleving. Tevens zetten we in op extensieve recreatie, waarvoor we ruimte zien langs de Hertogswetering. Met een goed fiets- en wandelnetwerk en goed openbaar vervoer verbetert de bereikbaarheid van de gemeente. Natuur- en recreatienetwerken reiken tot over de gemeentegrenzen.

Stakeholdersbijeenkomst - 4 april 2024

Gemeentehuis Oss, 12:30 - 14:30, circa 22 aanwezigen

Tijdens de stakeholdersbijeenkomst gingen vertegenwoordigers van verschillende organisaties op het gebied van zorg en welzijn, onderwijs, mobiliteit, wonen, natuur, cultuur en bedrijven met elkaar in gesprek over de toekomst van Oss. Voorafgaand had RUIMTEVOLK een korte toelichting gegeven over de omgevingsvisie, het proces tot nu toe en de drie toekomstsporen voor 2040.
Bij elk spoor werd het gesprek gevoerd aan de hand van een kaartbeeld, een collage en een opsomming van de belangrijkste uitgangspunten. De sporen dienden om het gesprek op gang te brengen over welke keuzes voor de toekomst van de gemeente mogelijk en wenselijk zijn.
Onderstaande verschillende geluiden kwamen naar voren tijdens de constructieve gesprekken deze middag.

Spoor 1: Oss groeit

De schaalsprong van Oss is kansrijk voor de toekomst, door de ondertunneling van het spoor ontstaat een prettiger woonklimaat. Het realiseren van een instelling voor hoger onderwijs kan een impuls geven aan de stad. Wel zijn er bij de schaalsprong van Oss zorgen over het toevoegen van hoogbouw, marktwerking en geclusterd wonen van ouderen. Aandachtspunten zijn hier de zorg voor een goede mix van jong en oud in één leefomgeving en flexibiliteit in woningtypologie voor verschillende doelgroepen op de lange termijn. Daarnaast zijn ruimte voor bewegen en de nabijheid van voorzieningen in de andere kernen een aandachtspunt.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: • De schaalsprong van Oss • Draagvlak voor hoger onderwijs in Oss en een hogeschool in combinatie met het Pivot Park • Groene parken en groene zone zuidkant gemeente	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* Oss groeit op basis van de autonome verwachting. We zetten in Oss in op de realisatie van een MBO en HBO met een sterke link met het bedrijfsleven. In de stad wordt het aangenaam recreëren met groene parken en de groene gebieden aan de zuidkant van de

• Ondertunneling van het spoor in de stad Oss Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss: • De schaalsprong van Oss omdat er zorgen zijn over de marktwerking en de hoogbouw. • Hoogbouw is niet geschikt voor senioren en met het clusteren van ouderen in de stad Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen: • Er is in dit spoor onvoldoende ruimte voor bedrijventerreinen • Aandacht voor flexibiliteit in de nieuw te bouwen woningtypen en woningvoorraad voor verschillende doelgroepen • Ruimte voor bewegen en nabijheid van voorzieningen • Aandacht voor revitalisatie van bestaande wijken	gemeente worden beter met elkaar verbonden. Er wordt gewerkt om de barrièrewerking van het spoor in de stad Oss te verminderen. *Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* Oss groeit mee met de autonome groei-verwachting. Deze verwachting is lager dan het geschetste aantal woningen in spoor 1. In de stad wordt ingezet op een mix van woningen, waarvan hoogbouw ook onderdeel is. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* Er wordt ruimte gemaakt voor bedrijvigheid door het juiste bedrijf op de juiste plek te plaatsen binnen de gemeente en bestaande bedrijventerreinen te herstructureren en waar mogelijk te intensiveren. Woningen worden gebouwd voor verschillende doelgroepen, waarvan ouderen en starters specifieke aandacht krijgen. In de verschillende kernen is aandacht voor bewegen en ontmoeten, dit kan verschillende vormen krijgen. Bestaande wijken worden waar nodig gerevitaliseerd. Dan gaat er altijd aandacht uit naar groen voor de deur, sociale cohesie, passende voorzieningen en betaalbare woningen.

Spoor 2: Oss op eigen kracht

De sociale verbondenheid van inwoners en het initiatief van inwoners kan kansrijk zijn en past bij de identiteit van Oss. Echter vraagt dit veel van inwoners en zijn er vraagtekens bij de haalbaarheid hiervan. Door woningen bij te bouwen in alle kernen ontstaat er draagkracht voor voorzieningen in de kernen. Wel ontbreekt in dit spoor een visie op de toekomst van de stad Oss.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: • De sociale verbondenheid en initiatief van de inwoners (bijvoorbeeld in energieopwek) • Het bouwen van woningen in alle kernen en het op peil houden van voorzieningen in alle kernen • Betrokkenheid van de bedrijven bij de dorpen • Een goede onderlinge verbondenheid van de kernen door middel van	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* Sociale verbondenheid is een aandachtspunt, waar we onder andere met de kloppende wijkharten op inzetten. In alle kernen is er naar behoefte ruimte voor woningbouw. Voorzieningen zijn gecentreerd in de grotere kernen, zodat er een breed aanbod voorzieningen passend bij de grootte van die kern kan blijven bestaan. Met een goed fiets- en wandelnetwerk wordt de gemeente beter verbonden. Ook wordt er ingezet op goed openbaar vervoer.

fietsroutes en een goed ov-netwerk Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss: ● Weinig inzet op technologie, extra inzet op spoor en de haven nodig om dit spoor realistisch te houden ● Meer zorg voor elkaar zal nodig zijn in de toekomst, maar is hier animo voor ● Straatje erbij heeft impact Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen: ● Aandacht voor de stad Oss ontbreekt ● Wederkerigheid is een randvoorwaarde voor dit spoor ● Er mist een goede structuur voor huisartsen en zorgvoorzieningen, bijvoorbeeld een wijkarts. ● Mogelijkheden voor mantelzorgwoningen	*Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* In Oss zetten we in op een sterkere profilering van secotren als: pharma & lifescience, agrofood en de maakindustrie. Hiermee groeit Oss meer richting de kennisindustrie. In de kloppende wijkharten is er ruimte om elkaar te ontmoeten. Bij het bouwen van nieuwe woningen gaat inbreiding voor uitbreiding. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* In het koersdocument worden verschillende uitspraken over de stad Oss gedaan. In de gebiedsgerichte uitwerking van Oss-Berghem is hier uitgebreid aandacht voor. In de kloppende wijkharten is een laagdrempelige zorgvoorziening gevestigd. Er is ruimte voor verschillende typen nieuwe woningen, met speciale aandacht voor starters en ouderen. Mantelzorgwoningen maken hier onderdeel van uit.

Spoor 3: Natuurlijk Oss

De focus op een aantal kernen in dit spoor lijkt realistisch te zijn. Er ontstaat een aantrekkelijk woongebied, waarbij wel kanttekeningen worden geplaatst bij de leefbaarheid in de kleinere kernen waar de focus niet op ligt. Recreatie als economische pijler is een onzekere basis.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Atelier Oss 2040	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Kansrijke elementen / bouwstenen: ● Het woningbouwprogramma waarbij er ruimte is voor klimaatadaptatie en vergroening van het straatbeeld ● Een toekomstbestendige economie ● Een goede verbinding tussen de verschillende kernen in de gemeente ● Aantrekkelijk spoor, waar je bijna niet op tegen kan zijn. Aantrekkelijk woongebied ● Focus op een aantal kernen lijkt realistisch	*Kansrijke elementen / bouwstenen:* In het koersdocument is aandacht voor klimaatadaptatie en vergroening van het straatbeeld in bestaande en nieuwe wijken. Voor een toekomstbestendige economie wordt ingezet op pharma en life sciences. De verschillende kernen in de gemeente zijn goed verbonden met een fiets- en wandelnetwerk, deelmobiliteit en openbaar vervoer. In de hoofdkernen is een goed voorzieningenniveau aanwezig. In andere kernen ligt de focus op het goed bereiken van de hoofdkernen.

Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss: • Aandachtspunt is de leefbaarheid in de kleine kernen door afnemende draagkracht voor voorzieningen • Milieucategorieën verlagen en uitplaatsen is niet realistisch • Recreatie als economische pijler is kwetsbaar Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen: • Het economische belang mist in dit spoor • Water de stad inbrengen • Verbinding tussen stad Oss en de Maas • Windenergie, alleen zon is onvoldoende	*Elementen die niet goed passen bij de toekomst van Oss:* De leefbaarheid in de kleine kernen wordt geprobeerd op peil te houden door ontmoeting te stimuleren door ontmoetingsplekken passend bij de grootte van de kern. We zetten in het koersdocument in op het juiste bedrijf op de juiste plek. Pharma en life sciences zijn de sectoren waarop Oss zich op profileert. *Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:* In het koersdocument wordt ingezet op de sectoren pharma en life sciences voor een toekomstbestendige economie. Er wordt in het koersdocument ingezet op windenergie in de duurzame polder. Water de stad inbrengen en de verbindingen tussen stad Oss en de Maas worden in het koersdocument niet specifiek meegenomen. Wel wordt er ingezet op de Hertogwetering als waterrijk lint door de gemeente en wordt er ingezet op groene verbindingen tussen de natuurgebieden in het zuiden van de gemeente en de Maasoevers.

Swipocratie

Tussen 21 maart en 11 april 2024 vulden in totaal 1518 mensen de online Swipocratie over de ontwikkelsporen in. Met de Swipocratie werd een brede afspiegeling qua leeftijd bereikt: 38% van de deelnemers was 45 jaar of jonger en 45% tussen de 46 en 65 jaar. De respondenten kwamen voornamelijk uit Oss of Berghem (71%) en de grotere kernen (Lith, Herpen, Megen, Ravenstein of Geffen). Inwoners werden bevraagd over het huidige en toekomstige wonen, werken en leven in de gemeente Oss. Hieronder een korte beschrijving van de stellingen waar de meeste overeenkomst en verschil zat. In de bijlage is de volledige opbrengst van de Swipocratie te vinden.

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Swipocratie	**Hoe verwerkt in het koersdocument?**
Voor de toekomst van Oss geven respondenten aan dat er meer rekening gehouden moet worden met wateroverlast bij nieuwe woningbouwplannen.	Er wordt aandacht besteedt aan klimaatadaptatie in zowel bestaande wijken als nieuwe woningbouwontwikkelingen.
Met een aantal keuzes voor de toekomst konden de respondenten aangeven welke richting voor de toekomst het meeste aanspreekt. Over het thema bouwen binnen de	We houden vast aan het principe inbreiding heeft de voorkeur voor uitbreiding. Een uitzondering hierop zijn de grotere, reeds geplande projecten rondom het spoor, zoals Amsteleind en de uitbreiding van Geffen.

dorpsgrenzen of aan de randen van de dorpen was het minste overeenstemming. Daarnaast vinden inwoners dat de gemeente Oss zich meer moet richten op kleine lokale bedrijven dan op grote multinationals. Inwoners zijn verdeeld over bedrijvigheid in de dorpen ook als dit meer hinder en vrachtverkeer betekent.	In de toekomst zetten we in de gemeente Oss meer in op de sectoren life sciences en pharma, hiermee verschuift het accent wat weg van de zwaarder belastende logistieke sector. Daarnaast wordt bedrijvigheid ingezet als manier om levendigheid in de kleinere kernen te behouden. Om hinder van bedrijvigheid te beperken zetten we in op het juiste bedrijf op de juiste plek. Bedrijven die niet meer passen bij de schaal en maat van de dorpen kunnen verplaatsen naar een beter passende plek in de gemeente.

Tentoonstelling sporen gemeentehuis Oss

In de hal van het gemeentehuis van Oss stond tussen 21 maart en 9 april een tentoonstelling met de sporen voor de toekomstvisie voor de gemeente Oss. Op schildersezels werden het kaartbeeld en de collage per spoor tentoongesteld. Inwoners konden hierop reageren aan de hand van vijf stellingen, die ook terugkwamen in de Swipocratie en aanvullende suggesties of opmerkingen meegeven. Er hebben 22 inwoners gereageerd op de sporen. Hieronder de belangrijkste resultaten:

Stelling	Eens	Oneens
Om het groen rondom de stad te beschermen, mag er hoger worden gebouwd in Oss	71%	29%
In iedere wijk/dorp moet een ontmoetingsplek komen, ook als dit extra geld en inzet van jou als inwoner vraagt	76%	24%
Een zonneveld of windmolen dichtbij is geen probleem, zolang mijn buren en ik hier voordeel van hebben	43%	57%
Met betere fietsroutes zou ik vaker de fiets pakken voor bestemmingen dichtbij (<10 km)	86%	14%

Stelling	A	B
Als ik later oud ben zou ik liever [A] mijn eigen woning aanpassen of [B] naar een seniorenwoning verhuizen	53%	47%

Hoofdlijnen overige opmerkingen

- Meer groen in de gemeente vanwege het klimaat
- Polder aantrekkelijk houden voor recreatie
- Spoorlijn ondertunnelen in Oss, voor de veiligheid en verbeteren van de doorstroming van ander verkeer
- Behoefte voor stations in Geffen en Berghem
- Meer (betaalbare) woningen voor jongeren en senioren
- Meer veiligheid

Het koersdocument is in lijn met bovenstaande opbrengst vanuit de tentoonstelling.

Gesprek met de provincie - 1 juli 2024

Op 1 juli presenteerden we het proces om te komen tot de omgevingsvisie, de uitkomsten van het participatieproces en het Koersdocument op hoofdlijnen aan 12 ambtenaren vanuit verschillende afdelingen van de provincie. In het gesprek wat daarop volgde over het Koersdocument, werden standpunten uitgewisseld en aandachtspunten voor het uitwerken van de omgevingsvisie in de volgende fasen.

2. Opstellen ontwerp-omgevingsvisie

In deze fase werd toegewerkt naar de ontwerp-omgevingsvisie. Tijdens deze fase gingen we in november 2024 in gesprek met ketenpartners, het maatschappelijk middenveld en de provincie over de 90%-versie van de omgevingsvisie.

Bijeenkomst ketenpartners en Maatschappelijk middenveld - 7 november 2024

Gemeentehuis Oss, 09:00 - 11:00, circa 30 aanwezigen

Tijdens de stakeholdersbijeenkomst gingen vertegenwoordigers van verschillende organisaties op het gebied van zorg en welzijn, onderwijs, mobiliteit, wonen, natuur, cultuur en bedrijven en ketenpartners van de gemeente Oss met elkaar in gesprek over de 90%-versie van de omgevingsvisie. De bijeenkomst werd ingeleid door een korte toelichting van RUIMTEVOLK over de omgevingsvisie en het proces tot nu toe. Deelnemers konden reageren op de kernambities van de omgevingsvisie, de integrale visiekaart en op de drie gebiedsgerichte uitwerkingen die voor de omgevingsvisie werden gemaakt.

De gesprekken gingen met name over de behoeften en opgaven die nu spelen. De omgevingsvisie is een visie op de lange termijn, maar de huidige opgaven en behoeften vormen de basis van en aanleiding voor de stip op de horizon van Oss in 2040. De thema's die ter sprake kwamen in de gesprekken zoals woningbouw, aandacht voor groen en de gemeenschap zijn thema's die ook in de omgevingsvisie terugkomen. Dit bevestigde dat de juiste onderwerpen terugkomen in de omgevingsvisie.

Onderstaande verschillende geluiden kwamen naar voren tijdens de gesprekken:

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
• In de bijeenkomst kwam naar voren dat de 'Osse focus en kracht' niet duidelijk genoeg naar voren komt: pharma, landbouw, gemeente aan de Maas.	• In de omgevingsvisie voegen we een introductietekst toe, waarin de identiteit van Oss goed belicht wordt.
• Er is behoefte aan het duiden van woonwensen en ontwikkeling van de demografie.	• Dit wordt in de omgevingsvisie toegelicht.
• aandacht voor water- en bodemkwaliteit, groen-blauwe dooradering en verbinden van ecologische structuren in buitengebied.	• Dit komt in de tekst van de omgevingsvisie naar voren.
• Er worden aandachtspunten meegegeven met betrekking tot de bereikbaarheid van voorzieningen vanuit kleinere kernen	• In de omgevingsvisie wordt uitgewerkt op welke manier dit georganiseerd wordt.
• Het centrum van Oss is meer dan een huiskamer voor de gemeente. Er is behoefte aan horeca, interessante winkels, ontmoeten en evenementen.	• In de omgevingsvisie wordt het levendige stadshart van Oss genoemd als plek met een gevarieerd aanbod van horeca, stedelijke voorzieningen en evenementen.
• Opletten hoe je 'elke kern een ontmoetingsplek' verder uitlegt: niet in elke kern is er draagkracht voor eenzelfde soort plek.	• In de tekst van de omgevingsvisie wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in het type ontmoetingspunt per type kern. Hierin is rekening gehouden met de draagkracht voor deze voorziening.

Gesprek met de provincie - 12 november 2024

Op 12 november 2024 presenteerden we de 90% versie van de omgevingsvisie aan 12 ambtenaren vanuit verschillende afdelingen van de provincie. In het gesprek wat daarop volgde werd ingegaan op zeer uiteenlopende onderwerpen, zoals de positie en betekenis van Oss in de regio, de omgang met cultuurhistorie, de ruimtelijke keuzes voor het buitengebied en de landbouwtransitie, de herstructurering van de bedrijventerreinen en energie, water en bodemsystemen. Het gesprek heeft geleid tot het aanscherpen van de visie op enkele punten zoals het explicieter duiden van cultuurhistorische elementen (zoals de Peelrandbreuk, Naad van Brabant en eendenkooien), de positionering van Oss in de regio en het onderscheidend vermogen van Oss. Veel van de genoemde aandachtspunten zullen ook meegenomen worden in een volgende fase bij het ontwikkelen van de omgevingsprogramma's.

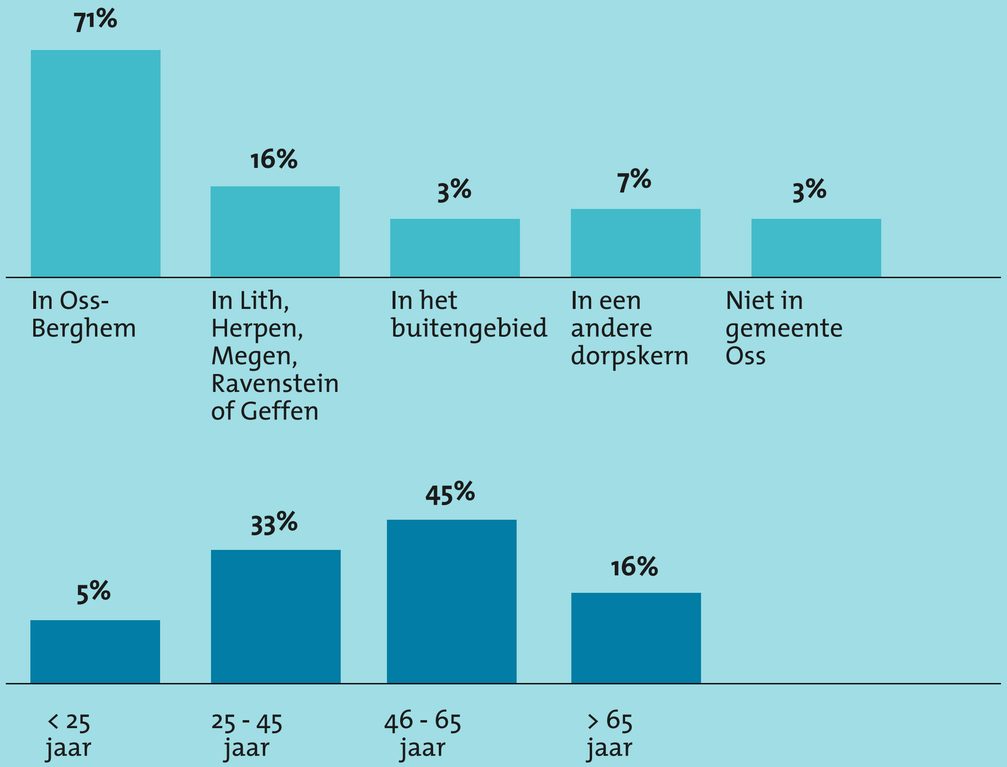
Bijlage

- Weergave uitkomsten Swipocratie

1518 inwoners over

De toekomst van gemeente Oss

In het voorjaar van 2024 is de mening gevraagd aan inwoners over de toekomst van gemeente Oss. Onderstaand de resultaten.

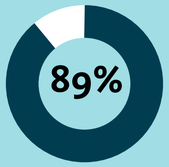

GEMEENTE Oss

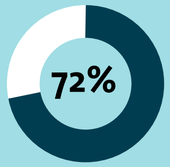
Keuzes voor de toekomst

A		B
52%	Als ik later oud ben, zou ik liever [A] mijn eigen woning aanpassen of [B] naar een seniorenwoning verhuizen.	48%
67%	De bereikbaarheid van binnenstad meer richten op voetgangers en fietsers [A] OF op autoverkeer en parkeren [B]	33%
27%	Grote boerenbedrijven horen bij het buitengebied van Oss [A] OF ik zie liever een mix van natuur, recreatie en landbouw [B]	73%
74%	In Oss liever kantoren en laboratoria (zoals Pivot Park) [A] OF fabrieken en magazijnen [B]	26%
54%	Liever bouwen binnen de dorpsgrenzen [A] of aan de randen / in het buitengebied [B]	46%
61%	Liever een breed aanbod van voorzieningen (scholen, winkels, horeca) in een paar dorpen [A] of een beperkter aanbod verspreid over alle dorpen [B]	39%
63%	Liever een eigen kleine tuin [A] OF voldoende parken en natuur dichtbij de woning [B]	37%
56%	Liever groen voor de deur en iets verder weg parkeren [A] OF direct voor de deur parkeren [B]	44%
55%	Liever meer seniorenhofjes [A] OF eensgezinswoningen [B]	45%
68%	Woningen bijbouwen in elk dorp [A] of alleen bouwen in Oss-Berghem en de grotere dorpen (Geffen, Herpen, Lith, Megen en Ravenstein) [B]	32%

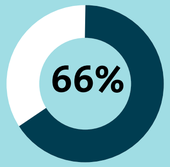
Leven in Oss

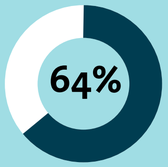
Ik vind het belangrijk dat in Oss Centrum veel te doen is en blijft

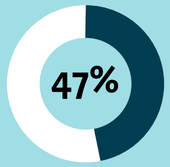
Er zijn in mijn dorp/wijk genoeg mogelijkheden om te wandelen en te spelen in het groen

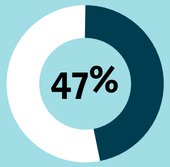
Ik vind dat er voldoende groen en natuur is in mijn dorp/wijk

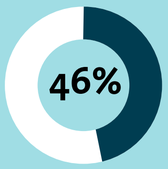
In mijn wijk/dorp zijn genoeg ontmoetingsplekken voor ouderen

Ik vind de verbinding tussen de dorpen en Oss met het openbaar vervoer goed

Ik zou graag met mijn buurtgenoten willen samenwerken om onze woningen te verduurzamen

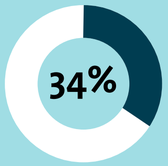
In het Osse buitengebied is genoeg plek voor windmolens

Op hete zomerdagen is er te weinig schaduw en verkoeling te vinden in mijn buurt

In mijn wijk/dorp zijn genoeg ontmoetingsplekken voor jongeren

In gemeente Oss is genoeg te doen voor jongeren

Ik ben bereid mijn (tweede) auto weg te doen als er in de buurt een deelauto is

Ik wil graag meehelpen bij beheer van speelplekken en parken

Oss in de toekomst

82%

Boeren die helpen de natuur te verbeteren, moeten daar geld voor krijgen

85%

De gemeente moet bij nieuwe woningbouwplannen meer rekening houden met wateroverlast, ook als daardoor een plan niet doorgaat

79%

De gemeente Oss moet zich meer richten op kleine lokale bedrijven in plaats van grote multinationals

44%

Een zonneveld of windmolen dichtbij is geen probleem, zolang mijn buren en ik hier voordeel van hebben

62%

Het aantal bedrijven mag worden beperkt om milieuvervuiling te voorkomen

63%

Ik zou graag nieuwe recreatieve fiets- en wandelroutes door het landschap zien

52%

In de dorpen moet ruimte zijn voor bedrijvigheid, ook als dat hinder en meer vrachtverkeer betekent

65%

In iedere wijk/dorp moet een ontmoetingsplek komen, ook als dit extra geld en inzet van jou als inwoner vraagt

71%

Met betere fietsroutes zou ik vaker de fiets pakken voor bestemmingen dichtbij (<10 km)

42%

Met goed OV en deelvervoer in de buurt gebruik ik dit liever dan mijn auto

55%

Om ervoor te zorgen dat iedereen in de buurt van OV, winkels en scholen kan wonen, moet er vooral in de stad gebouwd worden

70%

Om het groen rondom de stad te beschermen, mag er hoger gebouwd worden in Oss

68%

Oss mag meer toeristen trekken, ook als het hierdoor drukker wordt langs de Maasoevers

64%

Voor een betere verkeersveiligheid nog maar 30 km/uur rijden vind ik geen probleem

65%

Weren van autoverkeer is goed als dat een betere luchtkwaliteit betekent